

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 25 lipca 2024 r.

PS.I.431.54.2024.AS

**Pan
Tomasz Hubert Kandziora
Wójt Gminy Reńska Wieś
ul. Pawłowicka 1
47-208 Reńska Wieś**

Wystąpienie pokontrolne

W dniu 15 maja 2024 r. w Gminie Reńska Wieś przeprowadzona została kontrola doraźna w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹ oraz wybranych aktów wykonawczych w związku ze skargą z dnia 8 maja 2024 r. (data wpływu do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu – 9 maj 2024 r.), między innymi na wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” w rodzinie skarżącego, w której wymieniony ma status osoby stosującej przemoc domową. Szczegółowe wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole kontroli z dnia 5 lipca 2024 r.

Realizację zadań Gminy Reńska Wieś w kontrolowanym zakresie ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

I. W wyniku kontroli pozytywnie oceniono realizację zadań w zakresie podejmowanych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”, tj.:

- 1) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” w rodzinie skarżącego w marcu 2024 r. przez przedstawiciela oświaty w związku z powzięciem, w toku prowadzonych czynności służbowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny, tj. zadania określonego w art. 9d ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

¹ (Dz. U. z 2024, poz. 424.ze zm.), nazywana w dalszej części wystąpienia pokontrolnego: ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

- 2) powołania grupy diagnostyczno-pomocowej stosownie do art. 10a i art. 11 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 3) zorganizowania pierwszego posiedzenia grupy diagnostyczno-pomocowej z zachowaniem terminu określonego w § 8 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2024 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”²;
- 4) zawiadomienia osoby stosującej przemoc domową o wszczęciu pod jej nieobecność procedury „Niebieskie Karty”, stosownie do § 10 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”;
- 5) zaproszenia na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej osoby wskazanej w § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wezwania na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej osoby wskazanej w formularzu „Niebieska Karta – A” jako osobę stosującą przemoc domową;
- 6) skierowania wniosku do Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu o wgląd w sytuację rodzinną małoletniego dziecka, w związku ze wszczęciem procedury „Niebieskie Karty”;
- 7) skierowania zawiadomienia do Policji w sprawie powzięcia podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej wobec małoletniego dziecka.

II. W wyniku kontroli ustalono, że:

1. Skarga nie zasługuje na uwzględnienie w części dotyczącej tego, że:

- 1) w marcu 2024 r. skarżący został oskarżony o stosowanie przemocy domowej wobec swojego małoletniego syna przez przedstawiciela oświaty poprzez wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” w jego rodzinie.
W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” nastąpiło poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela oświaty – stosownie do art. 9d ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w związku z powzięciem, w toku prowadzonych czynności służbowych, podejrzenia stosowania przemocy domowej wobec małoletniego, a tym samym wszczęcie procedury było zgodne z art. 9d ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 2) w protokole z posiedzenia grupy diagnostyczno-pomocowej w miejscu dotyczącym wskazania osób przybyłych na posiedzenie tej grupy wpisano

² (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870) w dalszej części pisma zwanym rozporządzeniem w sprawie procedury „Niebieskie Karty”

cyt.: (...) osoba dokonująca przemocy w rodzinie, a tym samym od razu bez żadnych dowodów uznano skarżącego winnym.

W aktach sprawy wprawdzie znajduje się dokument pn.: „Protokół z posiedzenia grupy diagnostyczno-pomocowej z dnia 22 marca 2024 r. z udziałem skarżącego – osoby stosującej przemoc domową” jednakże zastosowane nazewnictwo w tym protokole wynika z terminologii obowiązującej w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i do zakończenia tej procedury nie przesądza jednoznacznie o winie w sprawie stosowania przemocy domowej wobec małoletniego syna;

- 3) od dnia wszczęcia procedury w jego rodzinie do dnia sporządzenia skargi nie został poinformowany na czym polega procedura „Niebieskie Karty” i ile trwa, nie został poinformowany o prawach w związku ze wszczęciem tej procedury i gdzie może się odwołać, nie został poinformowany o konsekwencjach prawnych, które mu grożą.

W aktach sprawy znajdują się dokumenty, z których wynika, że skarżący został poinformowany o procedurze „Niebieskie Karty” oraz o odpowiedzialności karnej w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej, tj. notatka służbowa pracownika socjalnego (członka grupy diagnostyczno-pomocowej) z datą sporządzenia 14 marca 2024 r. podpisana przez funkcjonariusza Policji (członka grupy diagnostyczno-pomocowej) oraz protokół z posiedzenia grupy diagnostyczno-pomocowej, które odbyło się w dniu 22 marca 2024 r. w którym uczestniczył skarżący i pod którym widnieje podpis wymienionego.

2. Podnoszone przez skarżącego w skardze wątpliwości, co do prowadzonej procedury „Niebieskie Karty” nie znajdują uzasadnienia, tj.:

- 1) czy dotrzymano wszelkich procedur dotyczących wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” w jego rodzinie, czy nie zostały przekroczone dopuszczalne terminy oraz czy nie doszło do fałszowania dokumentacji?
W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w związku z wszczęciem w dniu 12 marca 2024 r. przez przedstawiciela oświaty procedury „Niebieskie Karty” w rodzinie skarżącego, jak również nie stwierdzono przekroczenia terminów realizacji działań w ramach tej procedury oraz nie stwierdzono fałszowania dokumentacji;

- 2) czy przesłane do skarżącego pisma o nr Z.I.630.30.2024.AW i ZI.631.33.2024.AK są zgodne dokumentacją sporządzaną w ramach procedury „Niebieskie Karty”?

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że:

- a) pismo o nr ZI.630.30.2024.AW dotyczy poinformowania skarżącego o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” w jego rodzinie pod jego nieobecność, jako osoby stosującej przemoc domową, co jest zgodne z § 10 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskiej Karty”;
- b) pismo o nr ZI.631.33.2024.AK dotyczy wezwania skarżącego na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej, co jest zgodne z § 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”;
- 3) czy Pani (...) – przedstawiciel oświaty została prawidłowo powołana do grupy diagnostyczno-pomocowej?

Z akt sprawy wynika, że wniosek o poszerzenie grupy diagnostyczno-pomocowej o pedagoga specjalnego, tj. Panią (...) został pozytywnie rozpatrzony przez Zespół Interdyscyplinarny na posiedzeniu tego Zespołu w dniu 13 marca 2024 r. Działanie to było zgodne z art. 9a ust. 12b ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;

- 4) czy w związku z brakiem przedstawienia jakiegokolwiek oskarżenia wobec skarżącego na piśmie, GOPS w Reńskiej Wsi naruszył przepisy kodeksu postępowania administracyjnego?

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” wynika z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz odbywa się na przepisach rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, a przepisy kodeksu postępowania administracyjnego stosowane są jedynie w przypadku skargi na działalność zespołu interdyscyplinarnego lub członka tego zespołu albo skargi na działalność grupy diagnostyczno-pomocowej lub członka tej grupy.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.

W wyniku kontroli stwierdzono:

1. Uchybienia w zakresie:

- 1) niewłaściwego sporządzenia wniosku do Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczącego poszerzenia składu grupy diagnostyczno-pomocowej poprzez podpisanie przedmiotowego wniosku przez jednego członka grupy

- diagnostyczno-pomocowej, tj. pracownika socjalnego, co jest niezgodne z § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”;
- 2) niezasadnego motywowania osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej już na pierwszym posiedzeniu grupy diagnostyczno-pomocowej do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową bez pełnego rozpoznania sytuacji rodziny i ustalenia, czy wskazana osoba jest osobą stosującą przemoc domową.
2. Nieprawidłowości, w tym:
- 1) Kluczowe: brak
 - 2) Znaczące, w zakresie:
 - a) nie wszczęcia w maju 2023 r. procedury „Niebieskie Karty” przez przedstawiciela placówki oświatowej pomimo powzięcia w toku prowadzonych czynności zawodowych informacji o podejrzeniu stosowania przemocy wobec członka rodziny – co było niezgodne z art. 9b ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która obowiązywała w tamtym czasie;
 - b) niewłaściwego wykonania czynności związanych ze wszczęciem procedury „Niebieskie Karty” w marcu 2024 r., tj. wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A” bez udziału matki małoletniego, pomimo, że uczestniczyła ona w spotkaniu zorganizowanym w placówce oświatowej, podczas którego była omawiana sprawa wszczęcia tej procedury, co jest niezgodne z § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”;
 - c) nie dokumentowania (do dnia kontroli) działań realizowanych w ramach procedury „Niebieskie Karty” przez funkcjonariusza Policji – członka grupy diagnostyczno-pomocowej, które wynikają z § 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz realizacji zadań, do których został zobowiązany w trakcie posiedzenia grupy diagnostyczno-pomocowej, co jest niezgodne z § 14 ust. 1 tego rozporządzenia.
 - 3) Zwykle, w zakresie: niewłaściwego realizowania działań z osobą, o której mowa w § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz osobą podejrzaną o stosowanie przemocy domowej poprzez zobowiązanie tych osób do wypełnienia dokumentu o nazwie cyt.:

*Oświadczenie oraz podpisywania na tym oświadczeniu zapisu o treści cyt.:
Na podstawie art. 72 § 2 k.p.a. w związku z art. 83 § 3 k.p.a. zostałem/am
pouczony/a o odpowiedzialności karnej za złożone oświadczenie pod
rygorem odpowiedzialności za fałszywe zeznanie. Jestem świadomy
odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia;*

IV. Przyczyny stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości:

Skutki stwierdzonych nieprawidłowości: stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości, z uwagi na ich charakter i rodzaj nie stanowią podstawy do negatywnej oceny, niemniej wpływają na realizację zadań gminy w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej i rozporządzeniu w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia:

1. Przedstawiciel oświaty w zakresie nie wszczęcia w maju 2023 r. procedury „Niebieskie Karty” pomimo powzięcia w toku prowadzonych czynności zawodowych informacji o podejrzeniu stosowania przemocy wobec członka rodziny oraz w zakresie niewłaściwie wykonanych czynności w marcu 2024 r. związanych ze wszczęciem procedury „Niebieskie Karty”.
2. Członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej w zakresie niewłaściwego realizowania zadań i działań wynikających z procedury „Niebieskie Karty”.

W związku z stwierdzonymi nieprawidłowościami, na podstawie § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej³

zalecam:

1. Wszczywanie procedury „Niebieskie Karty” przez przedstawicieli oświaty w każdym przypadku powzięcia informacji o podejrzeniu stosowania przemocy wobec członka rodziny – stosownie do art. 9d ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
2. Właściwe wykonywanie czynności związanych ze wszczęciem procedury „Niebieskie Karty” stosownie do § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

³ (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 718) w dalszej części wystąpienia zwanej rozporządzeniem w sprawie nadzoru i kontroli

3. Właściwe realizowanie działań z osobami doznającymi przemocy domowej i nie zobowiązanie tych osób do wypełnienia dokumentu pod rygorem odpowiedzialności karnej.
4. Dokumentowanie realizacji zadań i podejmowanych działań przez funkcjonariusza Policji – członka grupy diagnostyczno-pomocowej, które wynikają z § 17 pkt 6 i 8 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz które zostały zlecone przez grupę diagnostyczno-pomocową.
5. Właściwe sporządzanie wniosków do Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczących poszerzenia składu grupy diagnostyczno-pomocowej.
6. Motywowanie do programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub do programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową dopiero po pełnym rozpoznaniu sytuacji rodziny i ustaleniu, że osoba wskazana w formularzu „Niebieska Karta – A” jako osoba stosująca przemoc domową stosuje tę przemoc.

Informację o sposobie wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych na rzecz ich realizacji lub o przyczynach nie podjęcia tych działań, należy przedłożyć do Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia.

Stosownie do art. 7 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do nadzoru i kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6 tej ustawy, stosuje się odpowiednio przepisy art. 126-133 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁴.

Kontrolowanej jednostce zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru i kontroli przysługuje prawo do zgłoszenia zastrzeżeń do otrzymanych zaleceń pokontrolnych w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych - podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12 000 zł.

**Z up. Wojewody Opolskiego
Małgorzata Krajewska
Zastępca Dyrektora
Wydział Polityki Społecznej**

⁴ (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).